

2.7. SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimi sisältää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, vapaan sivistystyön, kirjastotoimen sekä hyvinvointitoimen palvelut. Organisaatio on rakennettu vastaamaan tulevan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukio-opetusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Taloudentasapainotusohjelmat I ja II

Joroisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaksi taloudentasapainotusohjelmaa (ohjelmat I ja II). Jäljellä olevista toimenpiteistä vuoden 2022 varhaiskasvatuksen osalta päätettiin 20 000 euron menojen leikkauksesta kotihoidontuen osalta. Päätetty toimenpide on huomioitu varhaiskasvatuksen talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus nousee 5-vuotiaiden esiopetuskokeilusta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu varhaiskasvatuksen talousarvioon.

Lukion osalta päätettiin 20 000 euron nettomenojen pienentämisestä. Myös tämä on huomioitu lukion talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että lukion kokonaiskustannus nousee oppivelvollisuusiän laajentamisesta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu lukion talousarvioon.

VARHAISKASVATUS

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Kunnan on varhaiskasvatustilain mukaan järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Valtioneuvoston asetuksen (1.8.2020) mukaan henkilökunnan ja lasten välinen suhdeluku on:

- alle 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 12 lasta (1 kasvattaja / 4 lasta)
- yli 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 21 (1 kasvattaja / 7 lasta)
- Yli 3-vuotiaiden osapäivähoidossa 1 kasvattaja / 13 lasta.

Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolme kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolutilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana. Joroisten kunta on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, joten esioppilaiden määrä on tuplaantunut verrattuna edelliseen vuoteen. Esiopetuksessa työskentelevillä opettajilla tulee olla esiopetuspätevyys.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa (ml. ryhmäperhepäiväkoti) on 20.

Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä päiväkotia Pyrrissä.

Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

Vastuhenkilö: varhaiskasvatuksen esimies

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-6 kk
Tasalaatuisen varhaiskasvatuksen varmistamiseksi koottuun Kasvattajan käsikirjaan kirjatut toimintatavat ja menetelmät otetaan arjen työkaluna käyttöön kaikissa Joroisten varhaiskasvatusyksiköissä. Erityiseksi kehityskohteeksi nostetaan kasvattajan sensitiivisyys.	Kaikissa yksiköissä perehdytään kirjattuihin menetelmiin ja toimintatapoihin, joista käydään pedagogista keskustelua.	Kasvattajan käsikirjaan kirjattujen menetelmien ja toimintatapojen näkyminen varhaiskasvatuksen arjessa. Syys/lokakuussa arviointikysely, jota käydään läpi kehityskeskustelussa. Jokaiselle kasvattajalle asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet työssä kehittymiselle. Arviointi jatkuu keväällä 2023.	Jokaisessa yksikössä Kasvattajan käsikirjassa olevat huoneentaulut on laitettu kaikkien nähtäville. Kasvattajan sensitiivisyys näkyy arjessa kannustavan puheen lisääntymisenä ja pienien hyvien asioiden huomaamisena ja sanoittamisena. Päiväkodeissa kesäkuussa pidetyissä kehittämispäivissä arvioitiin Kasvattajan käsikirjaan kirjattujen toimintatapojen ja menetelmien toteutumista päiväkodin arjessa. Perhepäivähoidon kehittämispäivä syyskuussa.
Joroisten kunnan kotouttamisohjelma vuosille 2021-2024 hyväksyttiin 4.10.2021. Ohjelman mukaan kaikilla varhaiskasvatuksen asiakkaina olevilla perheillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tietoa varhaiskasvatuksesta	Jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä tutustutaan kaikkiin perheisiin ja heidän kulttuuriinsa ymmärtäen, että myös kanta-suomalaisten perheiden kulttuureissa on eroja.	Varhaiskasvatuksess a jatkavilta perheiltä kysytään kevään vasu-keskustelussa toiveita tulevaa toimintakautta varten ja aloittavilta perheiltä tutustumiskäynnin yhteydessä.	Vasu keskustelujen lisäksi perheiden toiveita on kysytty myös kesälomakyselyssä. Päiväkodin ovelta tervetuloa teksti kaikkien ryhmäläisten äidinkielellä.

<p>ja osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.</p>	<p>Varhaiskasvatusryhmissä otetaan käyttöön yhteinen menetelmä lapsen ja perheiden kulttuureihin tutustumiseksi, esim, tähtihenkilö, aarrearkku.</p> <p>Hyödynnetään tulkkipalveluja tarvittaessa yhteisen ymmärryksen varmistamiseksi.</p>	<p>70 % perheistä on osallistunut varhaiskasvatuksen perheille suunnattuihin tapahtumiin.</p> <p>Lapsen kasvunkansiossa on 1-2 sivua, joissa näkyy perheen kulttuuri.</p>	<p>Pyrrissä otettu käyttöön perheissä vieraileva pehmolelu, jonka mukana kulkevaan viikkoon huoltajat kuvanneet kotikulttuuria.</p> <p>Jokaisella lapsella kasvunkansiossa vähintään yksi kotikulttuuria esittelevä sivu.</p> <p>Tulkkipalvelua hyödynnetty vasu-keskusteluissa.</p> <p>Päiväkotien kevätjuhliin osallistui 90% perheistä</p>
<p>Joroisten kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2019) kirjatun vertaissovittelun toimintamallin, käyttöön ottaminen kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä.</p> <p>Mini Versossa sovittelevan työotteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.</p>	<p>Henkilökunnalle järjestetään MiniVerso vertaissovittelun ylläpitokoulutus kevään aikana.</p> <p>Kasvattajan käsikirjaan laaditaan ohjesivu vertaissovittelun periaatteista.</p>	<p>Jokainen varhaiskasvatuksessa oleva lapsi on käynyt MiniVerso lasten koulutuksen.</p> <p>Varhaiskasvatusryhmien ryhmävasuihin ja tiimisopimuksiin on kirjattu, kuinka vertaissovittelua ryhmässä toteutetaan.</p> <p>Henkilökunnalle ja huoltajille laaditaan kysely vertaissovittelumenetelmän käytöstä.</p> <p>Lasten kokemuksia vertaissovitellusta kerätään tuumaustauoilla.</p>	<p>Koko henkilökunta on osallistunut MiniVerson ylläpitokoulutukseen 14.5.2022.</p> <p>Osa lapsista käynyt MiniVerso lasten koulutuksen. Lasten koulutuksiin panostetaan syksyllä.</p> <p>Vertaissovittelun määrä lisääntynyt varhaiskasvatukseen huomattavasti.</p> <p>Syksyn vanhempainillassa esitellään huoltajille MiniVersoa.</p>

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Haasteelliset lapsiryhmät ja toimiminen pienryhmissä sitoo varhaiskasvatushenkilöstön lapsiryhmään koko työpäivän ajaksi, joten aikaa pedagogiselle keskustelulle ja kehittämistyölle on vaikea löytää.
- Henkilöstön vaihtuvuus ym. poissaolot; laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistäntä henkilöstöä
- Pätevien sijaisten heikko saatavuus

Toteuma 1-6 kuukautta

- Henkilökunnalla on ollut paljon lyhyitä ja pitkiä poissaoloja (mm. koronaepäily /korona)
- Kirkonkylällä kevätkauden aikana tilaratkaisujen selvittely vaati paljon työntekijöiden aikaa ja energiaa, joka oli pois lasten kanssa tehtävästä perustehtävästä.
- Lapsiryhmät ovat suuria ja lisähaastetta on tuonut ukrainalaisten lasten tulo ryhmiin (ei yhteistä kieltä)
- Väsyneet työntekijät eivät jaksa innostua toiminnan kehittamisestä.

Sitovan määräraha-aulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030510 Päiväkotihoido							
TOIMINTATUOTOT	205 616	157 422		157 422	83 853	-73 569	53
TOIMINTAKULUT	-1 939 640	-2 121 451		-2 121 451	-1 091 451	1 030 000	51
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 734 025	-1 964 029	0	-1 964 029	-1 007 598	956 431	51
Poistot ja arvonalentumiset	-3 722	-2 481		-2 481	-1 861	620	75
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 737 747	-1 966 510	0	-1 966 510	-1 009 459	957 051	51
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030520 Perhepäivähoito							
TOIMINTATUOTOT	36 629	20 500		20 500	7 593	-12 907	37
TOIMINTAKULUT	-316 618	-295 255		-295 255	-151 765	143 490	51
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-279 989	-274 755	0	-274 755	-144 172	130 583	53
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030530 Avoin varhaiskasvatustoiminta							
TOIMINTATUOTOT		150		150		-150	
TOIMINTAKULUT	-52 658	-59 889		-59889	-29832	30057	50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-52 658	-59 739	0	-59739	-29832	29907	50
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030540 Muu lasten päivähoito							
TOIMINTAKULUT	-141 362	-146 286		-146 286	-75 501	70 785	52
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-141 362	-146 286	0	-146 286	-75 501	70 785	52
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030550 Varhaiskasvatuksen hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	34 769						
TOIMINTAKULUT	-47 519				-29	-29	-100
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 750	0	0		-29	-29	-100

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030551 Varhaiskasvatuksen hankk. ja laskutett.							
TOIMINTATUOTOT	11 048	7 122		7 122	4 035	-3 087	57
TOIMINTAKULUT	-11 148	-7 122		-7 122	-4 087	3 035	57
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-100	0	0		-52	-52	-100

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030501 Varhaiskasvatus 2019							
TOIMINTATUOTOT	288062	185194		185194	95481	-89713	52
TOIMINTAKULUT	-2508945	-2630003		-2630003	-1352665	1277338	51
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2220883	-2444809	0	-2444809	-1257184	1187625	51
Poistot ja arvonalentumiset	-3722	-2481		-2481	-1861	620	75
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2224605	-2447290	0	-2447290	-1259045	1188245	51

Varhaiskasvatuksen talous on toteutunut 1-6 kk osalta suunnitellulla tavalla.

Helmikuun alusta alkaen 2 – 3 -vuotiaiden lasten yksi ryhmä siirtyi väistötiloihin, jotka vuokrattiin Oma Osuuskunnalta. Vuokrasopimus on tehty toukokuun 2022 loppuun. Suunnitelmissa on, että tämä ryhmä pääsee siirtymään takaisin varhaiskasvatuksen tiloihin. Elokuun alusta 2022 esiopetuksen ryhmät siirtyvät vuokratiloihin.

Maaliskuussa Joroisiin saapui ukrainalaisia perheitä ja myös varhaiskasvatukseen tuli muutama lapsi hoitoon. Lapset on integroitu olemassa oleviin ryhmiin.

PERUSOPETUS

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen nuori jatkaa opintojaan toisella asteella ja suorittaa siellä tutkinnon. Perusopetus huomioi oppilaiden tarpeet yksilöinä. Perusopetuksen kuuluu erityisopetus, yleisopetus (yhtenäiskoulu ja Kuvansin koulu), aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetuksen projektit.

ERITYISOPETUS JA OSTETTU ERITYISOPETUS

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Joroisten kunnassa toimii viisi erityisopettajaa. Kolme heistä toimii lukuvuoden 2021-2022 erityisluokanopettajina ja kaksi laaja-alaisena erityisopettajana. Neljä erityisopettajaa toimii yhtenäiskoulussa ja yksi Kuvansinissa. Lisäksi osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

YLEISOPETUS

Yleisopetus toteutetaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet huomioiden. Yleisopetusta annetaan Joroisten yhtenäiskoulussa sekä Kuvansin koulussa.

APIP – TOIMINTA

Toiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa. APIP-ryhmä voidaan käynnistää, mikäli ryhmään ilmoittautuu vähintään 10 koululaista. APIP-toiminta järjestetään sekä kirkonkylällä, että Kuvansissa yhteistyössä varhaiskasvatuksen esiopetuksen kanssa.

PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

Perusopetuksen projektien/hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen yhteisenä hankkeena on käynnistynyt Ympäristöministeriön tukema Nuoret ja ilmasto -hanke.

Kunnan strategiaa tukevat perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-6 kk
Koronatilanteen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen	Riittävät tukitoimet, mm. erityisopetus, tukiopetus ja koulunkäynninohjaajien tuki sekä henkisen hyvinvoinnin tukeminen.	Terveystieteiden ja kouluyhteisön työntekijöiden, huoltajien ja oppilaiden huomioiden ja tilannekuvan kartoitus.	Koronatilanne on ollut tarkasteltavan ajanjakson aikana vaikea. Poissaoloja paljon sekä henkilöstöllä, että oppilailta. Korjaavia toimia on ollut vaikea toteuttaa.
Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin kehittäminen	Erilaiset tapahtumat ja teemapäivät. Yhteistyö kirjaston ja huoltajien kanssa. Yläkoululla lukuvälkkien toteuttaminen.	Asennoituminen lukemista kohtaan kartoitetaan ja lukutaidon kehitystä seurataan eri tavoin.	Lukutaitotyön toteuttamista on vaikeuttanut runsaat poissaolot.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Koronaviruksen hallitsematon leviäminen, sijaisten saamisen vaikeus.

Sitovan määrärahatason erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031101 Erityisopetus 2019							
TOIMINTATUOTOT	2295	5000		5000	1882	-3118	38
TOIMINTAKULUT	-379781	-384734		-384734	-192733	192001	50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-377487	-379734	0	-379734	-190851	188883	50
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031300 Yleisopetus							
TOIMINTATUOTOT	53 411	50 686		50 686	18 252	-32 434	36
TOIMINTAKULUT	-4 011 687	-4 184 144		-4 184 144	-2 056 841	2 127 303	49

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 958 276	-4 133 458	0	-4 133 458	-2 038 589	2 094 869	49
Poistot ja arvonalentumiset	-13 986	-12 821		-12 821	-6 993	5 828	55
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 972 263	-4 146 279	0	-4 146 279	-2 045 582	2 100 697	49
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031400 APIP-toiminta							
TOIMINTATUOTOT	21 350	17 600		17 600	10 910	-6 690	62
TOIMINTAKULUT	-62 198	-72 894		-72 894	-33 278	39 616	46
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 848	-55 294	0	-55 294	-22 368	32 926	41
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031500 Perusopetuksen projektit							
TOIMINTATUOTOT	160 020	123 170		123 170	3 874	-119 296	3
TOIMINTAKULUT	-205 481	-156 610		-156 610	-86 550	70 060	55
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-45 460	-33 440	0	-33 440	-82 676	-49 236	247

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031050 Perusopetus 2019							
TOIMINTATUOTOT	237 076	196 456		196 456	34 918	-161 538	18
TOIMINTAKULUT	-4 659 148	-4 798 382		-4 798 382	-2 369 401	2 428 981	49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 422 071	-4 601 926	0	-4 601 926	-2 334 483	2 267 443	51
Poistot ja arvonalentumiset	-13 986	-12 821		-12 821	-6 993	5 828	55
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 436 058	-4 614 747	0	-4 614 747	-2 341 477	2 273 270	51

Perusopetuksen talous on toteutunut 1-6 kk osalta suunnitellulla tavalla. Sijaiskuluja on ollut huomattavasti enemmän kuin kahtena aiempina vuonna. Korona on aiheuttanut paljon henkilöstön sairaspissaoloja.

Maaliskuussa aloitettiin ukrainalaisille lapsille oma valmistavan opetuksen ryhmä. Tätä varten palkattiin opettaja ja koulunkäynninohjaaja.

LUKIO-OPETUS

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032200 Lukion hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	65 808	37 244		37 244	23 516	-13 728	63
TOIMINTAKULUT	-75 323	-37 506		-37 506	-33 258	4 248	89
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 515	-262	0	-262	-9 742	-9 480	3 718

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032000 Lukio-opetus							
TOIMINTATUOTOT	69 194	42 752		42 752	26 131	-16 621	61
TOIMINTAKULUT	-823 226	-844 634		-844 634	-408 557	436 077	48
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-754 031	-801 882	0	-801 882	-382 426	419 456	48

Lukio-opetus on toteutunut 1-6 kk suunnitellulla tavalla. Sijaiskuluja on ollut enemmän kuin kahtena aiempina vuonna. Koronan lykkämiä opetukseen suunniteltuja kansainvälisiä matkoja päästiin vihdoin toteuttamaan.

KIRJASTOTOIMI TOENPERÄN KIRJASTO

Palvelusuunnitelma:

Toenperän kirjaston toimintasuunnitelman mukaisesti kirjastotoimi järjestää kirjastopalvelut Joroisten ja Rantasalmen kuntien alueella sekä kirjastoautopalvelut myös Juvan kunnan alueella. Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa. Kirjastot pyrkivät aktiivisesti ja luovasti osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista, kuntien strategiat sekä Toenperän kirjaston toimintasuunnitelma ja sen mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-6 kk
Kirjaston asiakas saa tarvitsemaansa digitukea.	Kirjastohenkilöstön osaamisen kehittäminen	Digituen asiakaskäyntien määrä	Joroinen: 15 Rantasalmi: 60
Kirjastotiloja käytetään oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan edistäen täten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Kirjasto edistää myös moniarvoista kulttuurista vuoropuhelua	Omatoimisen tapahtumatuotannon edistäminen	Tapahtumien ja osallistujien määrä	Joroinen Tapahtumia: 24 Osallistujia: 213 Rantasalmi Tapahtumia: 58 Osallistujia: 591

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Omatoimisen toiminnan prosessia ei saada kehitettyä.

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034120 Rantasalmen kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	222 521	221 155		221 155	112 794	-108 361	51
TOIMINTAKULUT	-222 521	-221 155		-221 155	-114 721	106 434	52
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0		-1 927	-1 927	-100
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034130 Kirjastoautotoiminta							
TOIMINTATUOTOT	78 669	83 510		83 510	42 363	-41 147	51
TOIMINTAKULUT	-116 845	-125 738		-125 738	-73 616	52 122	59
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-38 176	-42 228	0	-42 228	-31 253	10 975	74
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034200 Kirjastotoimen projektit							
TOIMINTATUOTOT	25 658				3 207	3 207	-100
TOIMINTAKULUT	-21 697				-8 143	-8 143	-100
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	3 962	0	0		-4 936	-4 936	-100

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034000 Kirjastotoimi							
TOIMINTATUOTOT	333 717	309 660		309 660	159 318	-150 342	51
TOIMINTAKULUT	-617 883	-615 341		-615 341	-328 229	287 112	53
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-284 166	-305 681	0	-305 681	-168 912	136 769	55

Tavoitteet ovat toteutuneet jokseenkin suunnitellusti, pandemia häyttasi vielä alkuvuodesta ja suunniteltuja tapahtumia jouduttiin perumaan tai siirtämään.

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto, musiikkileikkikoulu ja tanssikoulu), taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (tanssikoulu, kuvataidekoulu, puhallinkoulu, käsityökoulu, taideleikkikoulu ja musiikkikoulu) sekä avoin yliopisto-opetus, ammatillinen täydennyskoulutus ja muu kehittämistyö.

Soisalo-opisto tarjoaa tavoitteellista opiskelua sekä itsensä kehittämistä ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueita on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-6 kk
Soisalo-opisto edistää kuntalaisten hyvinvointia	Kuntalaisten osallistaminen opiston toiminnan suunnitteluun asiakaskyselyillä	1. Asiakaspalautteiden lukumäärä 2. Ainealueiden määrä, joille asiakaskyselyt lähetetään	1. Vastauksia on tullut toukokuun loppuun mennessä lähes 900. Kysely lähetettiin jokaiselle ainealueelle ja jokaiselle lukuvuoden mittaiselle kurssille.
Soisalo-opisto edistää kestäväää kehitystä	Kestävän elämäntavan tietoisuuden syventäminen ja opetuksen kehittäminen ekososiaalisten arvojen mukaisesti	1. Koulutuksien ja osallistujien lukumäärä 2. Kestävää elämäntapaa huomioivien kurssien lukumäärä	1. Keväällä pidettiin kaksi koulutusta, joihin osallistui yhteensä 60 osallistujaa. 2. Kestävän elämäntavan erityisesti huomioivia kursseja suunniteltiin keväälle 9, joista 6 toteutui.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumislle:

- Käyttäjäkunta vähenee kunnan ikärakenteen ja väestötappion myötä → kaikki kurssit eivät toteudu

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035000 Vapaa sivistystyö							
TOIMINTAKULUT	-103 108	-110 409		-110 409	-50 008	60 401	45
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-103 108	-110 409	0	-110 409	-50 008	60 401	45

Soisalo-opiston vapaan sivistystyön/ kansalaisopiston tilattujen tuntien määrää vähennettiin vuonna 2021 aiemmasta 3600 tunnista 3000 tuntiin. Tuntihinta nousi 20,5 eurosta 25 euroon. Tilattujen tuntien pienempi määrä pitää kustannukset suunnilleen ennallaan.

Korona on vähentänyt osallistumista.

HYVINVOINTI

Palvelusuunnitelma:

Kuntalain mukaisesti Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti, tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä –odotukset ja luo edellytyksiä hyvään elämään palveluiden järjestämisen kautta, ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta sekä tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa kunnan asukkaiden terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointitietouden keräämiseksi. (Kuntastrategia 2018–2022).

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluita.

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, kulttuuritoimen ja museon.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Liikunnallisia mahdollisuuksia tuotetaan omien liikuntapaikkojen ja liikuntapalveluiden kautta sekä tuetaan kolmannen sektorin liikunnallista työtä. Kunta keskittyy omassa liikuntapaikkatuotannossaan matalan kynnyksen liikuntapalveluiden tuottamiseen ja niiden esille tuomiseen.

Urheilutalo (kiinteistö ja siihen liittyvät asiat) on hallinnollisesti teknisessä toimessa, mutta toiminta talon sisällä on sivistystoimessa.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö ja liikunnanohjaaja

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalvelut tuottavat suuren osan palveluistaan lähellä asiakkaita.

Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Nuorisotyö sisältää perusnuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorisovaltuustotoiminnan.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö, nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa.

Joroinen on mukana lastenkulttuurikeskus Versossa. Verso on Varkauden kaupungin alaisuudessa toimiva, kuntien muodostama verkostomuotoinen lastenkulttuurikeskus. Verson palvelut vahvistavat lasten ja nuorten identiteettiä, kasvattavat kulttuurin kokemiseen antamalla mahdollisuuden osallistua elämyksiin ja oman kulttuurin luomiseen.

Karhulahden kotiseutumuseo kuuluu kulttuuritoimen alaisuuteen.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1–6 kk
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Ohjattuja vuoroja tarjotaan matalan kynnyksen periaatteella kaiken ikäisille ja kuntoisille kuntalaisille, mukaan lukien erityisryhmät. Ylläpidetään urheiluseurojen ja kunnan välistä yhteistyötä. Ylläpidetään liikuntapaikkoja ja -alueita sekä kehitetään uusia liikuntamuotoja matalan kynnyksen periaatteella.	Ohjattujen viikoittaisten ryhmien ja osallistujien määrä. Yhteiset tapahtumat ja toiminta. Järjestöfoorumi kaksi kertaa vuodessa. Liikuntakysely kuntalaisille. Liikuntapaikkatietojen pitäminen ajan tasalla ja liikuntapaikkojen ja -	Koronatilanteesta johtuen ajalla 10.–30.1. oli vain lasten ja nuorten ohjauksia; ohjattuja ryhmiä oli neljä/vko ja osallistujia n. 30–35. 31.1.–20.3 ryhmiä oli 11/vko ja osallistujia 90–110 ja 21.3.–2.6. ryhmiä oli 15/vko ja osallistujia 100–120. Omatoiminen hiihtoviikonloppu

		<p>alueiden tunnetuksi tekeminen kuntalaisille.</p>	<p>järjestettiin 4.–6.3. ja osallistujia oli 45.</p> <p>Suomen liikkuvien kunta-tapahtuma järjestettiin 21.5. ja siihen liittyen unelmien liikuntaviikko (16.–20.5.), jonka aikana urheiluseurat, järjestöt ja muut toimijat järjestivät kuntalaisille maksuttomia liikuntakokeiluja.</p> <p>Järjestöfoorumia ei ole vielä järjestetty, mutta liikunta-aiheinen kysely kuntalaisille on suunnitteilla.</p> <p>Liikuntapaikkatiedot on pidetty ajan tasalla ja niitä on markkinoitu mm. sosiaalisessa mediassa.</p>
<p>Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia vaikuttamismahdollisuuksia.</p>	<p>Lapsille ja nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä.</p> <p>Nuorten vaikuttamismahdollisuudet.</p> <p>Etsivä nuorisotyö tavoittaa jokaisen nuoren, joka on ilmoitettu etsivälle työntekijälle.</p> <p>Ylläpidetään aktiivisesti yhteistyöverkosta.</p>	<p>Nuorisotilatoiminta, teemaillat, tapahtumat ja junnujen kesätoiminta.</p> <p>Nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston yhteistyö, nuorten kuulemistilaisuus. Yhteistyö koulujen, oppilaskuntien, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.</p> <p>Ilmoitettu nuori/tavoitettu nuori (PAR-tilastointijärjestelmä).</p> <p>PAR-tilastointijärjestelmä.</p>	<p>Nuorisotilatoimintaa toteutettiin keväällä pääasiassa kahvinuokkari-toimintana. Splätisretki järjestettiin 24.5. ja junnujen kesänuokkaritoimintaa 6.–23.6.</p> <p>Nuorisovaltuusto on pitänyt kolme kokousta.</p> <p>Nuorten kuulemiskyselyä, eikä kuulemistilaisuutta järjestetty tänä vuonna, vaan ne korvattiin nuorten osallisuushankkeella, jossa nuoria kuultiin ja käytiin vuoropuhelua työntekijöiden, päättäjien ja virkamiesten kanssa. Työpajat toteutettiin 22.3., 12.4. ja 11.5. ja</p>

			<p>hankkeesta laadittiin loppuraportti.</p> <p>Etsivässä nuorisotyössä oli 22 aktiivista asiakasta, uusia yhteydenottoja tuli 18.</p>
<p>Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.</p>	<p>Kylien elinvoima ja yhteisöllisyys.</p> <p>Verkostoyhteistyö muiden kuntien kanssa.</p> <p>Järjestöt.</p> <p>Karhulahden museoalueen toiminta.</p> <p>Lastenkulttuurikeskus Verso.</p>	<p>Yhteydenpito kyliin, Pohjois-Savon kylät ry:hyn ja kylien kehittämisavustukset.</p> <p>Kulttuuri kuulolla-verkosto.</p> <p>Yhteydenpito järjestöihin.</p> <p>Varhaiskasvatuksen teemapäivät, tapahtumat ja eläimet.</p> <p>Toimintaa toteutetaan toimintasuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Yhteyttä kyliin on pidetty pääasiallisesti sähköpostilla. Kuvansin Asukasyhdistys ry perustettiin alkuvuodesta. Kylien kehittämisavustukset olivat haettavina 1.1.-31.3. Avustusta haki viisi kylää ja avustusta myönnettiin yhteensä 18 000 €.</p> <p>Kulttuuri kuulolla-verkosto on kokoontunut säännöllisesti ja työn alla on mm. Pohjois-Savon kulttuuristrategia.</p> <p>Iltatoripalaveri järjestöille pidettiin 7.4.</p> <p>Varhaiskasvatuksen teemapäivät järjestetään elokuussa. Iltatori museolla oli 7.7. ja eläimet (lampaat ja kukot) tulivat museolle heinäkuussa.</p> <p>Verson toimintaa on toteutettu toimintasuunnitelman mukaisesti, mm. satutuokiotoimintaa.</p>

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Kunnalla tai yhteistyötahoilla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintaa tai ylläpitää liikuntapaikkoja.
- Etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen (nuoren ei ole pakko sitoutua palveluun) ja nuoren motivaation puute.

Riskit eivät ole toteutuneet

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036100 Liikuntatoimi							
TOIMINTATUOTOT	10 993	11 540		11 540	7 058	-4 482	61
TOIMINTAKULUT	-201 075	-207 676		-207 676	-99 290	108 386	48
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-190 082	-196 136	0	-196 136	-92 232	103 904	47
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036200 Nuorisotoimi							
TOIMINTATUOTOT	32 186	30 194		30 194	30 120	-74	100
TOIMINTAKULUT	-139 336	-145 552		-145 552	-63 951	81 601	44
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-107 151	-115 358	0	-115 358	-33 831	81 527	29
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036300 Kulttuuritoimi							
TOIMINTATUOTOT	340	197		197	148	-49	75
TOIMINTAKULUT	-50224	-54599		-54599	-22698	31901	42
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-49885	-54402	0	-54402	-22550	31852	42
Poistot ja arvonalentumiset	-1459	-1459		-1459	-729	730	50
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-51343	-55861	0	-55861	-23280	32581	42
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036400 Kylien elivoima							
TOIMINTAKULUT	-15 573	-20 865		-20 865	-18 179	2 686	87
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 573	-20 865	0	-20 865	-18 179	2 686	87
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00039010 Siv. ja vapaa-aikatoimen hankkeet							
TOIMINTAKULUT	-338				-21522	-21522	-100
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-338	0	0		-21522	-21522	-100

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035500 Hyvinvointi 2019							
TOIMINTATUOTOT	43 518	41 931		41 931	37 326	-4 605	89
TOIMINTAKULUT	-406 546	-428 692		-428 692	-225 639	203 053	53
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-363 028	-386 761	0	-386 761	-188 313	198 448	49
Poistot ja arvonalentumiset	-1 459	-1 459		-1 459	-729	730	50

TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-364 487	-388 220	0	-388 220	-189 042	199 178	49
------------------------------	----------	----------	---	----------	----------	---------	----

Korona on rajoittanut alkuvuonna hyvinvointipalveluiden tapahtumia ja toimintaa.

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKATOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030010 SIVISTYSTOIMIALA 2019							
TOIMINTATUOTOT	971 567	775 993		775 993	353 174	-422 819	46
TOIMINTAKULUT	-9 118 856	-9 427 461		-9 427 461	-4 734 500	4 692 961	50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 147 288	-8 651 468	0	-8 651 468	-4 381 326	4 270 142	51
Poistot ja arvonalentumiset	-19 167	-16 761		-16 761	-9 584	7 177	57
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-8 166 456	-8 668 229	0	-8 668 229	-4 390 910	4 277 319	51

Alkuvuonna 2022 talouden kustannukset ovat pysyneet suunnitellulla tasolla.

Korona vaikutti toimintoihin ja talouden toteutumaan joiltain osin. Vaikka rajoitukset poistuivat keväällä, oli sairastavuus edelleen korkea. Tämä lisäsi sijaiskuluja.

Ukrainan kriisin myötä kunnan sivistyspalvelujen piiriin on tullut useita perheitä. Valtion korvaukset tulevat viiveellä, kustannusten näkyessä jo kevään aikana.

Kevään osalta ukrainalaisista muodostuneet kulut mukaan lukien valmistavan opetuksen kulut ovat tiliöityneet yleishallinnon alle. Nämä valmistavan opetuksen kulut eivät vielä näy sivistyksen 1-6 kk. raportoinnissa. Kuluja kevään osalta on syntynyt 19 630,69 euroa.

Perusopetuksessa käynnistyi elokuun alussa kaksi valmistavan opetuksen opetusryhmää. Näitä kuluja ei ole osattu huomioida vuoden 2022 talousarviossa, johtuen ennalta arvaamattomasta Ukrainan kriisistä. Tämä tarkoittaa sivistyksen toimialan osalta tarvetta tehdä talousarviomuutos vuodelle 2022.